

MUDr. Renata Slaná

OPOŽDĚNÍ PSYCHOMOTORICKÉHO VÝVOJE

PM RETARDACE – NESOULAD
VÝVOJE DÍTĚTE S NORMÁLNÍMI
VÝVOJOVÝMI MILNÍKY
OSTATNÍCH DĚTÍ

PMV

- Porod [stabilizace vegetativních fcí, glykemie, hladiny glukokortikoidů]
- Neonatální období- do konce 1. měsíce
- Kojenecké období – do konce 1. roku
- Batole – do 3 let
- Předškolní dítě do 6 let
- Myelinizace kortikospinálních nervových drah do 18 ti měsíců
- mozečkové dráhy až 5-6. rok, asociační dráhy prefrontální až později , asociační dráhy F a T až do 32 let

PMV - MOTORICKÝ VÝVOJ

- Holokinetické období – do 2 měs. věku
nekoordinované, trhavé pohyby, fyziologická hypertonie
- Monokinetické období- 2.-5.měsíc věku
izolovaný pohyb KK, tonus hypertonický-hypotonie
- Dromokinetické období- 5.-12.měs. věku
pohyb má jasný směr, chybí koordinace, hypotonie odeznívá
- Kratikinetické období – po 12. měs. věku
vzpřímený stoj a chůze, mizí hypotonie

Poloha	1 měsíc	2 měsíce	3 měsíce	4 měsíce	5 měsíců	6 měsíců	7 měsíců	8 měsíců	9 měsíců	10 měsíců	11 měsíců	12 měsíců
I - na zádech	 reflexní úchopy	úsměv	 brouká	obrací se za zvukem	sahá po hračce		hraje si s nohama vyslovuje slabiky	opakuje slabiky	zdvojuje slabiky		jedno smysluplné slovo	
II - posazování (trakční test)						 posazeno sedí bez opory			samo se posadí	na výzvu provede pohyb (pacipaci, pá-pá, tik-tak ap.)	shazuje hračky; podá, ev. ukáže, asi pět známých předmětů	
III - na břiše						 převrátí se na bříško	 dělá „letadlo“ (pivotuje)	 udrží se v trakaři	 leze po čtyřech		 vyleze na schod	
IVa - závěs pod bříškem (Landau)	 hlava: lehce skloněna trup: lehká flexe HK a DK: volná flexe	 šije: sym. extenze až k ramenům trup: sym. extenze až po střední Th HK a DK: volná flexe	 šije: sym. extenze trup: v 6. měs. sym. extenze až k Th-L přechodu DK: v kyčli pravouhlá flexe s lehkou abdukcí	od 7. měsíce se rozvíjí volná extenze DK								
IVb - závěs v bočné poloze (Vojta)											 svrchní HK a DK: volná extenze a abdukce	
IVc - závěs v podpaží						 DK: aktivně přitahovány k břichu			 DK: volná ext. s lehkou abdukcí v kyčli			
IVd - závěs dle Collisové horizontální	 volná HK: objímací fáze jako u Moroa DK: volná flexe	volná HK i DK: volná flexe			 pronace volného předloktí, vzpor ruky, DK zůstává ve volné flexi				 opěrná funkce nohy i ruky o zevní okraj			

VÝVOJOVÉ VYŠETŘENÍ DÍTĚTE

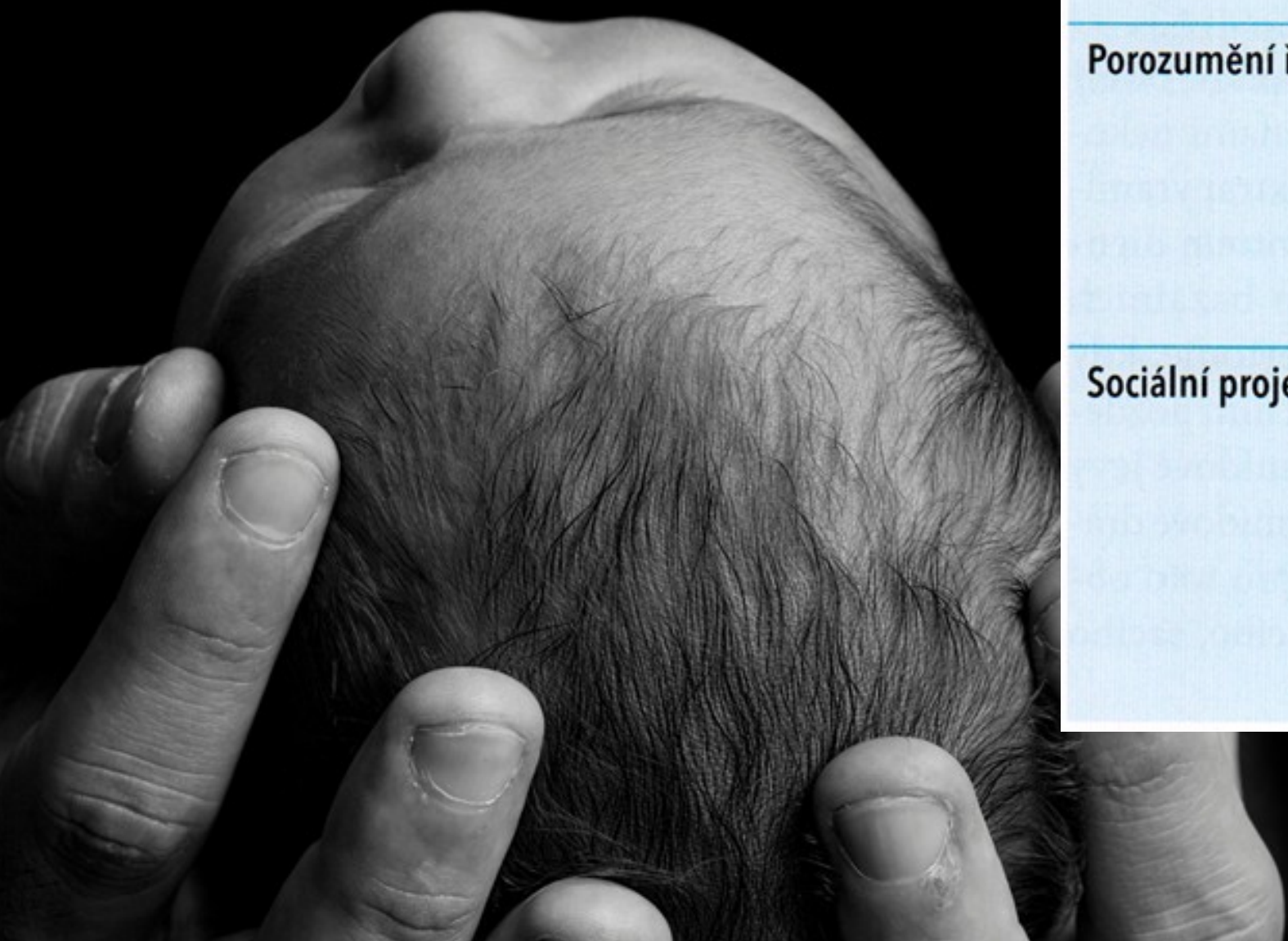

VÝVOJOVÉ VYŠETŘENÍ DÍTĚTE

IVe - závěs dle Collisové vertikální	 <p>volná DK: flexe v kyčli, koleně, dorzální flexe nohy</p>				 <p>volná DK: flexe v kyčli, volná extenze v koleně</p>							
IVf - závěs dle Peipera-Isberta	 <p>HK: objímací fáze jako u Moro, flexe pánve, extenze šíje</p>	 <p>HK: upažené ruce: otevřené pánve: flexe</p>		 <p>HK: poloviční vzpažení ruce: otevřené šíje a trup: sym. extenze až k Th-L přechodu, flexe pánve povolí</p>		 <p>vzpažení HK s otevřenými rukama, sym. extenze šíje a trupu až k LS přechodu</p>	 <p>od 12. měs.</p>					
V - vertikalizace	 <p>reflexní stoj</p>	 <p>neudrží váhu těla</p>	 <p>udrží váhu těla</p>	 <p>udrží váhu těla</p>		 <p>postaví se samo u nábytku</p>	<p>chodí kolem nábytku úkroky</p>					
VI - úlekové reakce	Moro I, II ±	Moro ±	Moro ±	Moro ∅								

VÝVOJOVÁ DATA - KOJENEC

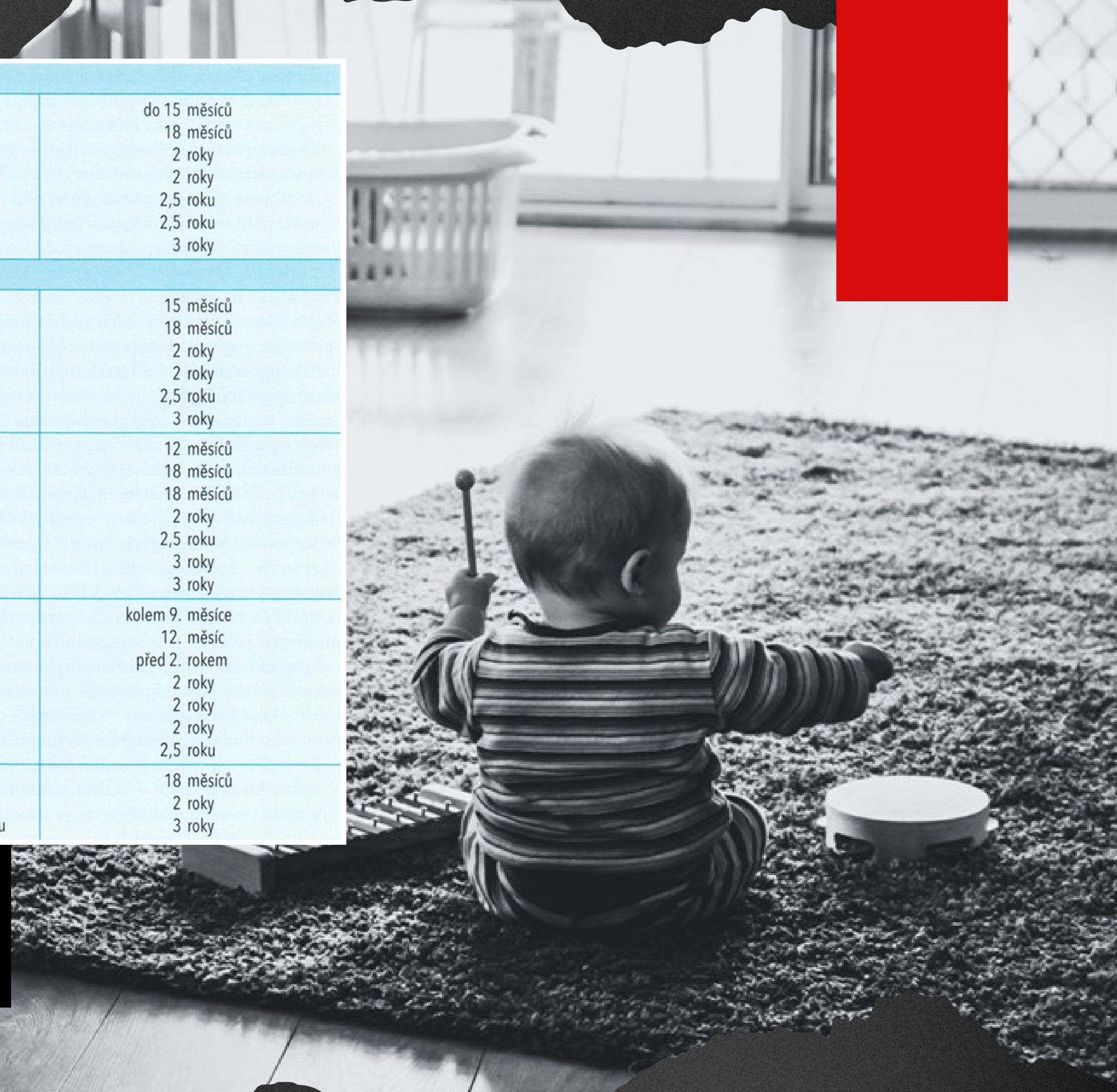
Vývoj uchopování předmětu	<ul style="list-style-type: none"> ulnární dlaňový úchop radiální dlaňový úchop prstový úchop radiální nůžkový úchop spodní klíšťkový úchop vrchní klíšťkový úchop 	<ul style="list-style-type: none"> 1.-6. měsíc 6.-7. měsíc 8. měsíc 8. měsíc 9.-10. měsíc 11. měsíc
Vývoj řeči	<ul style="list-style-type: none"> jednotlivé samohlásky brouká (a-a-a, e-e-e) jednotlivé slabiky (ba, da) zdvojování slabik napodobuje zvuky 1 slovo s významem 2 slova s významem 	<ul style="list-style-type: none"> od 2. měsíce od 3. měsíce po 6. měsíci 8.-9. měsíc od 8. měsíce od 9. měsíce od 12. měsíce
Porozumění řeči	<ul style="list-style-type: none"> reaguje na hlas matky reaguje na zavolání jménem, na ne-ne dělá paci-paci apod. na výzvu podá předmět na výzvu, ale nepustí podá předmět na výzvu a pustí z ruky vyhledá očima několik věcí podle názvu 	<ul style="list-style-type: none"> od 2.-3. týdne od 8. měsíce od 9. měsíce od 10.-11. měsíce od 12. měsíce od 12. měsíce
Sociální projevy	<ul style="list-style-type: none"> necílený úsměv cílený úsměv odliší matku od ostatních osob rozezná cizí osoby jí zčásti tuhou stravu drží láhev pije z hrnku s malou dopomocí 	<ul style="list-style-type: none"> od 1.-2. týdne od 2.-3. týdne od 3. měsíce od 6. měsíce po 6. měsíci od 8. měsíce od 10. měsíce

Pohybové schopnosti		
samostatná chůze		do 15 měsíců
jde do schodů vedeno za jednu ruku		18 měsíců
do schodů i ze schodů samostatně		2 roky
kopne do míče bez předvedení		2 roky
chůze po špičkách (po předvedení)		2,5 roku
skáče snožmo		2,5 roku
pokusy o stoj na jedné noze		3 roky
Manuální zručnost		
Kostky	staví věž ze 2 kostek (po předvedení)	15 měsíců
	staví věž ze 3-4 kostek	18 měsíců
	staví věž ze 6-7 kostek	2 roky
	staví vlak bez komínu	2 roky
	staví vlak s komínem	2,5 roku
	staví most po předvedení	3 roky
Kreslení	tluče tužkou o papír	12 měsíců
	čmárá spontánně po papíře	18 měsíců
	napodobí kresbu čáry	18 měsíců
	napodobí kresbu vertikální a kruhové čáry	2 roky
	napodobí kresbu horizontální čáry	2,5 roku
	kreslí kruh podle předlohy	3 roky
kreslí křížek podle předlohy	3 roky	
Řeč	první slovo s významem	kolem 9. měsíce
	dvě slova	12. měsíc
	spojuje dvě slova	před 2. rokem
	200-300 slov	2 roky
	tvoří tříslovné věty	2 roky
	užívá osobní zájmena	2 roky
užívá minulý čas a množné číslo	2,5 roku	
Porozumění	vyplní dva jednoduché slovní rozkazy	18 měsíců
	vyplní čtyři slovní rozkazy	2 roky
	na otázku „Co děláš?“ jmenuje činnosti na obrázku	3 roky

VÝVOJOVÁ DATA- BATOLE

KRŠEK, PAVEL, ZÁKLADY DĚTSKÉ NEUROLOGIE, GALÉN, 2021, ISBN 978-80-7492-510-8, STR. 17, TAB.12

PMR

- Opoždění motorického vývoje
- Opoždění psychického vývoje
- poruchy kognitivní
- poruchy vývoje řeči
- poruchy sociální a emoční
- Lehká, středně těžká, těžká mentální retardace
- Sdruženo s hybnou poruchou – neurovývojové opoždění hybné poruchy

LEHKÁ MENTÁLNÍ RETARDACE

- IQ 50-69bb , mentální věk 9-12 let
- Obtíže zřetelné až v předškolním- školním věku
- Omezená slovní zásoba, slabší porozumění
- Vážné abstrakce , logické usuzování
- Snížená flexibilita myšlení
- Osnovy praktické školy
- soběstační

A silhouette of a person standing on a mountain peak, celebrating with their arms raised. The background shows a cloudy sky and a red vertical bar on the left side of the image.

STŘEDNÍ MENTÁLNÍ RETARDACE

- IQ 35-49bb, mentální věk 6-9 let
- Zřetelná od kojeneckého věku
- Opoždění vývoje řeči, chápání a užívání řeči
silně omezená slovní zásoba
- Funkční základní komunikace
- Emoční labilita, hybné poruchy
- Speciální ZŠ, základy čtení, psaní, počty
- Jen základní sebeobsluha, pomoc, dohled
- Nekvalifikovaná manuální práce s dohledem

TĚŽKÁ MENTÁLNÍ RETARDACE

- IQ 20-34bb, mentální věk 3-6 let
- Kombinované postižení- motoriky nebo smyslové
- Organické poškození mozku nebo abnormní vývoj
- Řeč – jednotlivá slova , nebo žádná
- Speciální ZŠ
- Sebeobsluha závislá na opatrovníkovi , afektivní labilita, neklid, agresivita nebo nezáměr o podněty

HLUBOKÁ MENTÁLNÍ RETARDACE

- IQ méně než 20bb, ment. věk do 3 let
- Těžká motorická omezení až imobilita
- Smyslová postižení, inkontinence
- Komunikace – nonverbální vyjadřování libosti či nelibosti
- Stereotypní automatické pohyby, automutilace
- Zcela odkázáni na opatrovníka
- Rehabilitační třída spec. školy

PMR- ETIOLOGIE

- Abnormality morfologie a vývoje CNS , chromozomální vady
- [M. Down, Prader- Willi, sy fragilního X chromozomu, TS]
- Perinatální asfyxie, hypoxická encefalopatie
- Metabolické vady, degenerativní choroby
- [mukopolysacharidosa, hypotyreosa, hyperamonemie...]
- Poruchy výživy
- Sekundárně -abusus drog, schisofrenie, epilepsie
- Endokrinní poruchy [hypotyreosa, adrenoleukodystrofie]
- Expanzivní procesy [tuberosní sklerosa, hydrocefalus]
- Neznámé příčiny

DALŠÍ NEUROVÝVOJOVÉ PORUCHY

- DMO [dětská mozková obrna]
- PAS [poruchy autistického spektra]
- Poruchy vývoje řeči – vývojové dysfázie, afázie
- SPU [spec. porucha učení], dyspraxie , ADHD
- Věkově vázané epilepsie a encefalopatie

VYŠETŘENÍ

- Anamnéza
- Klinické vyšetření
- Laboratorní vyšetření
- Funkční vyšetření – EEG, VEP BAEP, SEP, MEP
- V-EEG, spánkové EEG
- Zobrazení CNS – sonografie, MR
- Genetické vyšetření, metabolické vyšetření
- Psycholog, psychiatr, logoped, spec. pedagog, ORL lékař ....

LÉČBA

- Podrobná diagnostika
- Kauzální léčba
- symptomatická léčba
- léčba epilepsie, psychiatrických chorob, metabolických poruch
- operace vývojových vad , epileptochirurgie
- Psychologicko-psychiatrická , speciálně pedagogická podpora
- Sociální podpora , školní zařazení
- Rehabilitace

